

Nordre Follo
kommune

Vold i nære relasjoner

Handlingsplan 2023 - 2026

Innholdsfortegnelse

Forord	3
Oversikt - tiltakene i planen	4
Innledning	6
FNs bærekraftsmål	6
Kommuneplanens satsingsområder	7
Handlingsplanens innsatsområder	7
Slik skal vi bruke planen	8
Omfang av vold i nære relasjoner	8
Omfang av vold og overgrep i Nordre Follo kommune.....	8
Innsatsområde 1: Forebygge.....	10
Innsatsområde 2: Avdekke.....	12
Innsatsområde 3: Håndtere saker tverrfaglig.....	12
Lovverk.....	14
Du kan henvende deg her	15
Førende dokumenter	15

Forord

Regjeringens handlingsplan for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner 2021–2024
[Frihet fra vold](#) slår fast at

«Vold i nære relasjoner er alvorlig kriminalitet med store konsekvenser både for den som utsettes direkte og for den som lever i en tilværelse med vold. Denne volden utgjør et omfattende samfunns- og folkehelseproblem og er en av de største likestillingsutfordringene.»

Kommunene er forpliktet til å gi et helhetlig tilbud til innbyggere som er utsatt for vold i nære relasjoner. Vold og overgrep skal ha en tydelig plass i Nordre Follo kommunes folkehelsearbeid. Gjennom planstrategien vedtatt i 2020 forpliktet administrasjonen seg til å utarbeide en handlingsplan for dette arbeidet. Denne handlingsplanen bygger videre på «Handlingsplan mot vold i nære relasjoner for Ski kommune 2018 – 2020», og skal vise hvordan Nordre Follo kommune arbeider helhetlig med temaet.

For å sikre at planen er godt forankret i kommunen, har mange virksomheter vært med i arbeidsgruppene som har utformet tiltakene i planen. Det er en rekke aktører, både innad i kommunen og samarbeidende instanser, som har gitt innspill til planen. Sammen med Ungdomsrådet, Eldrerådet og Rådet for personer med funksjonsnedsettelse fungerer disse aktørene som referansegrupper. Virksomhet for samfunns-helse har ansvaret for å kvalitetssikre at tiltakene beskrevet i planen gjenfinnes i organisasjonen og i tjenestene. Samfunns-helse har også stått ansvarlig for å skrive ned planen.

Oversikt - tiltakene i planen

 Tiltaket er innført

 Tiltaket er planlagt innført eller delvis innført

Nr.	Tiltak	Ansvarlig
Innsatsområde 1: Forebygge		
1	Nye medarbeidere skal få opplæring om vold i nære relasjoner for aktuell brukergruppe.	Virksomhetsleder i alle aktuelle virksomheter
2	Virksomhetenes årshjul og kompetanseplaner skal omhandle kompetanseheving for medarbeidere om vold i nære relasjoner.	Virksomhetsleder i alle aktuelle virksomheter
3	Vi skal lage prosedyre for ivaretagelse av medarbeidere som i sitt arbeid avdekker vold i nære relasjoner.	HR Virksomhetsleder i alle aktuelle virksomheter
4	Vi følger nasjonalfaglige retningslinjer for arbeid mot vold i nære relasjoner i svangerskapsomsorgen og i helsestasjons- og skolehelsetjenesten.	Barn, ungdom og familietjenesten
5	Planen «Se meg - hele meg» om kropp, seksualitet og grenser, brukes i barnehagene.	Oppvekst og læring
6	Alderstilpasset opplæring for å øke kompetansen om vold til elever i grunnskolen.	Skolehelsetjenesten Krise- og incestsenteret i Follo (KISIF) Skolene
7	Foreldreveiledning ved bruk av ulike metoder og programer.	Barn, ungdom og familietjenesten
8	Tilpasset foreldreveiledning (TIBIR/PMTO-grupper) tilbys nyankommende flyktninger.	Barn, ungdom og familietjenesten
9	Vold i nære relasjoner er en del av introduksjonsprogrammet for nyankomne flyktninger.	Nordre Follo kvalifiseringssenter
10	Vi jobber for deltagelse i TryggEst - vern for risikoutsatte voksne.	Helse og mestring
11	Vi markerer FNs internasjonale merkedager for vold mot ulike grupper, i samarbeid med frivilligheten	Koordineres av Virksomhet for samfunnshelse

Innsatsområde 2: Avdekke		
1	Kommunens publikumsmottak og venteområder har tilgjengelig informasjonsmateriell om vold i nære relasjoner.	Koordineres av Virksomhet for samfunnshelse
2	Kommunens nettside om vold i nære relasjoner skal være oppdatert og gi informasjon om hvor innbyggerne kan søke hjelp.	Koordineres av virksomhet for samfunnshelse
3	Vi følger nasjonalfaglige retningslinjer for arbeid mot vold i nære relasjoner i svangerskapsomsorgen og i helsestasjons- og skolehelsetjenesten.	Barn, ungdom og familietjenesten
4	Påvirke Ungdata - undersøkelsen til å i større grad kartlegge vold.	SLT-koordinator
Innsatsområde 3: Håndtere saker tverrfaglig		
1	Jevnlig vurdere effekten av tiltak på tvers av tjenester i Oppvekst og læring.	Ledergruppen i Oppvekst og læring
2	Samtaletilbud for barn og ungdom som lever med, eller har levd med vold.	Barn, ungdom og familietjenesten i samarbeid med Krise- og inscestsenteret i Follo (KISIF)
3	Psykologisk behandlingstilbud til personer som utøver vold og deres familier.	Alternativ til vold (ATV)
4	Etablere faste møter mellom fylkeskommunal tannhelsetjeneste og barnevern.	Tannhelsetjenesten Barnevernet
5	Ha vold i nære relasjoner som tema på fastlegedagen	Virksomhet for samfunnshelse
6	Kommunens medarbeidere og samarbeidspartnere møtes fast i SLT-nettverket.	SLT - koordinator
7	Samarbeidsforum om vold og overgrep hos mennesker med psykisk utviklingshemming eller andre funksjonsnedsettelse.	Statens barnehus Moss, voksenhabiliteringen på Ahus og sykehuset Østfold, kommunene
8	Krise- og inscestsenteret i Follo inviterer til fagdag om vold.	Krise- og inscestsenteret i Follo (KISIF)

Innledning

Nordre Follo skal ha best mulig oversikt over omfanget av vold i nære relasjoner. Vi skal ha gode tiltak som forebygger og avdekker vold. Vi skal samarbeide på tvers med ulike instanser i og utenfor kommunen slik at vi begrenser skadevirkningene av vold mest mulig.

Vold kan ramme alle mennesker, men enkelte grupper er særlig risikoutsatte. Risikoen for å bli utsatt for vold og overgrep er ekstra stor i situasjoner der personer er avhengige av andres hjelp i hverdagen. Kommunens medarbeidere må derfor ha kunnskap om disse gruppene i sine tjenester. For å lykkes med å bekjempe vold i nære relasjoner må innsatsen være helhetlig og samordnet.

Hva er vold i nære relasjoner?

I denne planen legger vi til grunn samme forståelse for begrepet *vold i nære relasjoner* som i regjeringens handlingsplan [Frihet fra vold](#):

«Vold i nære relasjoner er ikke bare fysisk vold, men også psykiske, seksuelle og økonomiske overgrep mot en person voldsutøveren har en nær relasjon til. Det kan være vold fra nåværende eller tidligere partner, inkludert kjæreste, samboer og ektefelle. Det kan også være vold mot andre i nær relasjon, både barn, unge, voksne og eldre».

Vold mot tjenestemottakere som utøves av ansatte kan ha visse likhetstrekk med volden som finner sted i nære relasjoner, fordi den utsatte kan befinne seg i et avhengighets- og tillitsforhold til utøveren. Tiltak rettet mot vold fra ansatt til tjenestemottaker, mellom tjenestemottakere og fra tjenestemottaker til ansatt inngår ikke i rammene for regjeringens handlingsplan, og derfor heller ikke i denne planen.

FNs bærekraftsmål

[Kommuneplanens samfunnsdel](#) tar utgangspunkt i FNs bærekraftsmål. To av bærekraftmålene peker seg særlig ut i arbeidet mot vold og overgrep i nære relasjoner:

God helse og livskvalitet. Alle innbyggerne skal sikres god helse og livskvalitet, og vi skal bidra til å fremme dette. For å nå bærekraftsmålet må vi klare å forebygge, avdekke og håndtere vold og overgrep mot alle ulike grupper i samfunnet på en god måte.

Likestilling mellom kjønnene. Vi skal arbeide for å oppnå likestilling og styrke jenters og kvinners stilling. Vold rammer alle, også menn, gutter og personer med kjønnsinkongruens. Vi vet samtidig at hovedtyngden av den alvorlige volden rammer kvinner, og at jenter og kvinner er mer utsatt for seksuell vold.

Kommuneplanens satsingsområder

Kommuneplanen er øverste nivå i kommunens planhierarki. Handlingsplan mot vold i nære relasjoner må derfor forholde seg til føringer i kommuneplanens samfunnsdel. Tiltakene i denne planen er knyttet særlig til to av kommuneplanens satsningsområder:

Trygg oppvekst. Barn og unge i Nordre Follo får realisert sitt potensiale for utvikling og læring, uavhengig av sosial og økonomisk bakgrunn. Kommuneplanen fremhever særlig at barn og unge skal oppleve trygghet og mestring.

Aktiv hele livet. Kommuneplanen fremhever at innbyggerne i Nordre Follo skal mestre sin egen hverdag gjennom hele livet. Dette skal vi få til gjennom å forebygge fysisk og psykisk sykdom og skader. Vi gjør det også ved å utjevne sosiale ulikheter i levekår og helse, samt beskytte innbyggerne mot faktorer som kan virke negativt på helse og trivsel.

Handlingsplanens innsatsområder

På bakgrunn av kunnskapsgrunnlag, medvirkning og erfaring fra området kommet frem til tre innsatsområder som bygger opp under kommuneplanens satsningsområder:

- Forebygge
- Avdekke
- Håndtere saker tverrfaglig

Medarbeidere i Nordre Follo kommune skal være gode på å forebygge, avdekke og håndtere saker der det er mistanke om vold, eller der volden er avdekket. Dette inkluderer å ivareta den utsatte, men også å gi hjelp til den som utøver volden. Tverrfaglig samarbeid er avgjørende for å få dette til på en god måte.

Det er spesielt viktig å forebygge vold og overgrep blant barn og unge

Vold medfører ikke bare fysiske skader der og da, men kan også føre til fysiske og psykiske helseproblemer senere i livet. Det er viktig å avdekke vold så tidlig som mulig fordi den påvirker barnets utvikling i negative retning. Derfor er det også spesielt viktig å forebygge vold mot gravide. [Kvalitetsmelding Oppvekst 2020 - 2023](#) inneholder en rekke punkter om hvordan vi på best mulig måte kan ivareta barn og unges helse og bidra til et liv uten vold og overgrep. Denne handlingsplanen konkretiserer disse punktene.

Norsk idrett har egne [retningslinjer mot seksuell trakassering og overgrep](#). Styret i hvert idrettslag har ansvar for at retningslinjene er kjent og blir fulgt. Idrettens arbeid med å forebygge, avdekke og håndtere vold og overgrep er ikke tatt med i denne planen, da ansvaret og tiltakene ligger til idretten selv.

Vold og overgrep rammer også voksne og eldre

[Kvalitetsmelding Helse og omsorg 2020 - 2023](#) omtaler i et eget kapittel vold og overgrep i nære relasjoner. Meldingen viser til at enkelte voksne er særlig risikoutsatte for vold. Dette gjelder for eksempel eldre, personer med nedsatt funksjonsevne og personer med sammensatte utfordringer som rus og psykisk uhelse. Kvalitetsmeldingen inneholder konkrete punkter om hvordan vi kan øke kunnskapen og handlingskompetansen i kommunens tjenester.

Slik skal vi bruke planen

Handlingsplan mot vold i nære relasjoner skal være en retningsgivende og oppdatert oversikt over hvordan kommunen jobber med temaet. Den inneholder mål, ansvarsfordeling og konkrete tiltak. Planen skal være tilgjengelig for innbyggere, politikere og medarbeidere på kommunens nettsider, for å synliggjøre for alle hvordan kommunen jobber med temaet.

Hvem som har hovedansvaret for å følge opp tiltakene i planen er presisert under det enkelte tiltaket. Virksomhetsleder har det overordnede ansvaret for å følge opp tiltak som ligger til sin virksomhet. Virksomhet for samfunnshelse har ansvaret for å følge opp, evaluere og revidere denne handlingsplanen. Ved behov og/eller ved invitasjon vil administrasjonen informere folkevalgte om arbeidet mot vold i nære relasjoner.

Omfang av vold i nære relasjoner

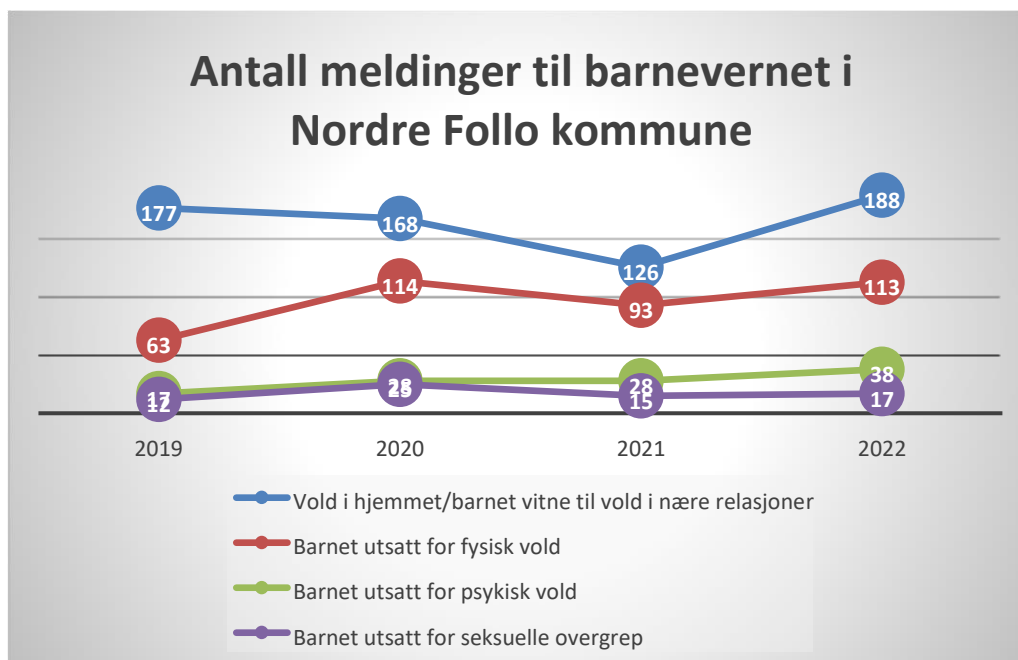
Regjeringens handlingsplan *Frihet fra vold* beskriver omfanget av vold i nære relasjoner i Norge. Flere kvinner enn menn utsettes for alvorlig og gjentatt vold fra nærstående person. I en [nasjonal omfangsundersøkelse fra 2014](#) oppgir 9,2 prosent av kvinnene og 1,9 prosent av mennene at de har blitt utsatt for alvorlig fysisk vold fra partner. Partnerdrap har de siste to tiårene utgjort en fjerdedel av alle drap begått i Norge. Det ble registrert 81 partnerdrap i perioden 2010 til 2020. Over 8 av 10 ofre for partnerdrap er kvinner.

Forskning viser at eldre over 65 år, og barn og unge i større grad utsettes for vold og overgrep i nære relasjoner. Unge LHBT+ personer (lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og personer som bryter med normer for kjønn og identitet) ser ut til å være en spesielt utsatt gruppe når det gjelder vold i familien. Også personer med nedsatt funksjonsevne, personer med innvandringsbakgrunn og samer er mer utsatt enn andre grupper.

KRIPOS - rapporten [Alvorlig vold mot små barn](#) ser på straffesaker om alvorlig vold mot barn under fire år i perioden 2015–2018. Alvorlig vold betyr her voldshendelser som medfører at barnet får en alvorlig fysisk skade, varige mén eller dør. 90 barn er fornærmet i disse sakene. Over halvparten var fem måneder eller yngre da skaden ble avdekket. En fjerdedel av barna var to måneder eller yngre.

Omfang av vold og overgrep i Nordre Follo kommune

Totalt antall bekymringsmeldinger til barnevernet i Nordre Follo kommune har ligget relativt stabilt på rundt 900 – 1000 meldinger de siste fire årene. Antall meldinger som omhandler vold og overgrep er likevel økende. Barnevernet opplyser om at det i stor grad er barna selv som melder fra om volden, ofte ved at de forteller om det i barnehagen eller på skolen. Det er grunn til å tro at barn og unge i større grad sier i fra som følge av økt kompetanse både hos barna og medarbeidere. Planen «Se meg - hele meg» er tatt i bruk i barnehagene, og krise- og inscestsenteret (KISIF) er regelmessig på besøk i alle skoler og underviser om vold og overgrep.

Figur 1. Antall meldinger til barnevernet i Nordre Follo som omhandler vold. Kilde: Barnevernet, NFK.

Politiet oppgir at i de seks Follo - kommunene har antall anmeldte saker om mishandling i nær relasjon ligget mellom 80 og 90 saker per år fra 2020 til 2022. Man antar at mørketallene er betydelige, da kun et fåtall av tilfellene anmeldes til politiet. I 2021 var det 128 personer på korttids botilbud på Krise- og incestsenteret i Follo (KISIF), av disse er 59 innbyggere i Nordre Follo. KISIF mottok 2836 henvendelser per telefon, SMS og e-post i 2021.

Innsatsområder

I dette kapittelet omtales de tre utvalgte innsatsområdene i handlingsplanen: forebygge, avdekke og håndtere saker tverrfaglig. Under hvert innsatsområde står det en kort forklaring til tiltakene. Mer detaljert beskrivelse av hvert enkelt tiltak står i ansvarlige virksomheters egne planer og prosedyrer.

Noen tiltak griper over flere av innsatsområdene, men vi har likevel valgt å beskrive tiltaket under kun ett innsatsområde istedenfor å gjenta beskrivelsen.

Kommunen skal legge særlig vekt på:

- Å heve kompetansen for medarbeidere i alle aktuelle virksomheter
- Forpliktende tverrfaglige møtearenaer
- Jobbe for deltagelse i TryggEst - vern for risikoutsatte voksne

Innsatsområde 1: Forebygge

Nordre Follo kommune har nulltoleranse for vold, og vil bidra til at all vold og overgrep i nære relasjoner sees på som alvorlig og uakseptabel. Vi ønsker at våre forebyggende tiltak skal bidra til at det utøves mindre vold og overgrep.

Vi ønsker også å bidra til å redusere tabu og stigmatisering knyttet til det å være utsatt for vold. I mange tilfeller knyttes stor skam til det å utøve vold, og skammen kan øke terskelen for å søke hjelp. Vi ønsker at kommunens arbeid skal bidra til at både voldsutsatte og utøvere av vold søker hjelp.

Tiltak 1: Nye medarbeidere skal få opplæring om vold i nære relasjoner for aktuell brukergruppe.

Alle nye medarbeidere må få opplæring slik at de har kunnskap om hvilke grupper som er mer risikoutsatt for vold i nære relasjoner. De skal ha kunnskap om hvordan forebygge, avdekke og håndtere disse sakene. Opplæringen er en del av virksomhetenes nyansattprogram.

Ansvar: virksomhetsleder i alle aktuelle virksomheter

Tiltak 2: Virksomhetenes årshjul og kompetanseplaner skal omhandle kompetanseheving for medarbeidere om vold i nære relasjoner.

Alle medarbeidere må ha kompetanse slik at de vet hvilke grupper som er mer risikoutsatt for vold i nære relasjoner. Virksomhetsområder

skal ha planer/ prosedyrer for hvordan medarbeidere kan forebygge, avdekke og håndtere sakene.

Ansvar: virksomhetsleder i alle aktuelle virksomheter

Tiltak 3: Vi skal lage prosedyre for ivaretagelse av medarbeidere som i sitt arbeid avdekker vold i nære relasjoner.

HR utarbeider overordnet prosedyre. Virksomhetene må ta prosedyren i bruk og vurdere behovet for å tilpasse prosedyren til egen virksomhet.

Ansvar: HR og virksomhetsleder i alle aktuelle virksomheter

Tiltak 4: Vi følger nasjonalfaglige retningslinjer for arbeid mot vold i nære relasjoner i svangerskapsomsorgen og i helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Vi bruker i hovedsak informasjonsprogram og opplæring fra [Stine Sofies stiftelse](#) og [I trygge hender](#).

Ansvar: Barn, ungdom og familietjenesten

Tiltak 5: Planen «Se meg - hele meg» om kropp, seksualitet og grenser brukes i barnehagene.

Gjennom opplæring av barn og foreldre jobber de kommunale barnehagene med å forebygge vold og seksuelle overgrep.

[Kvalitetsmelding Oppvekst](#) beskriver satsningen nærmere. Private barnehager har tilgang til planen, oppfordres til å bruke den og får tilbud om kompetanseheving på lik linje med de kommunale barnehagene.

Ansvar: Oppvekst og læring

Tiltak 6: Alderstilpasset opplæring for å øke kompetansen om vold til elever i grunnskolen.

Undervisningsopplegg på 2. trinn, 4. trinn og i samfunnsfag. Det nye læreplanverket og kompetansemål i skolen skal gi barn og ungdom kunnskap om sine rettigheter og handlingskompetanse til å oppsøke hjelp om de eller noen de kjenner er utsatt for vold eller overgrep. Helsesamtaler på 8. trinn, 4. og 6. trinn har undervisning og grupper i samarbeid med KISIF (Krise- og incestsenteret i Follo).

Ansvar: Skolehelsetjenesten og KISIF i samarbeid med skolene

Tiltak 7: Foreldreveiledning ved bruk av ulike metoder og programmer.

Programmene tilbys i grupper og individuelt. Tilbudene er gratis og krever ikke henvisning eller vedtak. Informasjon om de ulike tilbudene finnes på [kommunens nettsider](#).

Ansvar: Barn, ungdom og familietjenesten

Tiltak 8: Tilpasset foreldreveiledning (TIBIR/PMTO-grupper) tilbys nyankommende flyktninger.

Gruppeveiledning for økt kunnskap om foreldrerollen, og øvelse i alternative handlingsverktøy når foreldrene har en oppdragerstil som ikke er forenlig med norsk lov. TIBIR (Tidlig innsats for barn i risiko) er et program for forebygging og behandling av atferdsproblemer hos barn. PMTO (Parent Management Training – Oregon) er et lavterskeltilbud til foreldre med barn som viser atferdsproblemer.

Ansvar: Barn, ungdom og familietjenesten

Tiltak 9: Vold i nære relasjoner er en del av introduksjonsprogrammet for nyankomne flyktninger.

Vi vektlegger særlig kulturelle ulikheter, og hva som er akseptable virkemidler i barneoppdragelsen.

Ansvar: Nordre Follo kvalifiseringscenter

Tiltak 10: Vi jobber for deltagelse i TryggEst - vern for risikoutsatte voksne.

[TryggEst - modellen](#) inneholder forslag til hvordan en kommune kan organisere arbeidet med å ivareta utsatte voksne og eldre. Kommunene som deltar i TryggEst vil etablere egne TryggEst-team som både ansatte, innbyggere og andre aktører kan kontakte hvis de er bekymret for en risikoutsatt voksen. Det vurderes om Trygghetsalarm kan benyttes i dette arbeidet.

Ansvar: Helse og mestring

Tiltak 11: Vi markerer FNs internasjonale merkedager for vold mot ulike grupper.

15. juni: markering av FNs Verdensdag mot vold og overgrep mot eldre. Markerer i alle virksomheter som yter tjenester til eldre.
19. november: verdensdagen for forebygging av seksuelle overgrep mot barn.

25. november: markering av FNs Internasjonale dag for avskaffelse av vold mot kvinner.

Ansvar: Virksomhet for Samfunnshelse i samarbeid med en rekke aktører

Innsatsområde 2: Avdekke

Medarbeidere som jobber med barn, ungdom og risikoutsatte voksne skal ha kompetanse til å avdekke vold og overgrep. Dette omfatter kunnskap om risikoutsatte grupper, og hvilke tegn og signaler vi kan se etter hos utsatte og utøvere av vold.

Tiltak 1: Kommunens publikumsmottak og venteområder har tilgjengelig informasjonsmateriell.

Alle kommunale tjenester med publikumsmottak eller venteområder skal ha tilgjengelig informasjonsmateriell om hvor man kan få hjelp hvis man utsettes for vold eller utsetter andre for vold. (For eksempel fra Krise- og incestsenteret i Follo og Alternativ til Vold)

Ansvar: Virksomhet for samfunnshelse

Tiltak 2: Kommunens nettside om vold i nære relasjoner er oppdatert og inneholder informasjon om hvor innbyggerne kan søke hjelp.

Ansvar: Virksomhet for samfunnshelse

Tiltak 3: Vi følger nasjonalfaglige retningslinjer for arbeid mot vold i nære relasjoner i svangerskapsomsorgen og i helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

[Kap. 7 Vold i nære relasjoner og kjønnslemlestelse hos gravide](#)
[Nasjonalfaglig retningslinje for helsestasjons-ogskolehelsetjenesten](#) (kap. 4 og kap. 5.3)

Ansvar: Barn, ungdom og familietjenesten

Tiltak 4: Påvirke Ungdata - undersøkelsen til å i større grad kartlegge vold.

SLT- koordinator har ansvaret for å få inn spørsmål om vold i nære relasjoner i Ungdata undersøkelsen.

Ansvar: SLT- koordinator

Innsatsområde 3: Håndtere saker tverrfaglig

Vi skal få til godt samarbeid mellom ulike instanser i og utenfor kommunen ved at:

- innbyggere som lever med vold eller har opplevd vold i nære relasjoner møter et samordnet hjelpeapparat.
- innbyggere opplever å få hjelp tilpasset sine behov uansett om de er utsatte eller utøvere av vold.
- innbyggernes rett til medbestemmelse brukes aktivt. Dette gjelder også for barn i så stor grad som mulig.

Særskilte ressurser i det tverrfaglige arbeidet

[Krise- og incestsenteret i Follo IKS \(KISIF\)](#) er et interkommunalt samarbeid mellom Ås, Nesodden, Frogn, Vestby, Enebakk og Nordre Follo. KISIF er et kompetansesenter for vold og overgrep. Senteret gir også et midlertidig botilbud til kvinner, menn og barn utsatt for vold i nære relasjoner.

[Alternativ til Vold \(ATV\) Follo](#) er et kompetansesenter om vold i nære relasjoner. ATV Follo ble etablert i 2017 og er finansiert av staten ved Barne- og familiedepartementet og kommunene Nesodden, Ås, Frogn, Vestby, Enebakk og Nordre Follo. Senteret tilbyr psykoterapeutisk behandling til menn og kvinner som utøver vold i nære relasjoner, og deres partnere og barn. ATV tilbyr også veiledning og undervisning til relevante samarbeidspartnere, herunder Nordre Follo kommune. ATV Stiftelsen forsker og driver med fagutvikling innenfor området.

Tiltak 1: Jevnlig vurdere effekten av tiltak på tvers av tjenester i Oppvekst og læring.

Målet er å få til god og koordinert samhandling mellom skoler, barnehager, BUF (Barn, ungdom og familietjenesten), PPT og barnevern.

Ansvar: Ledergruppen Oppvekst og læring

Tiltak 2: Samtaletilbud for barn og ungdom som lever med, eller har levd med vold.

Samtaletilbud til barn og ungdom under 18 år etter samtykke fra foresatt.

Ansvar: Barn, ungdom og familietjenesten i samarbeid med Krise- og incestsenteret i Follo

Tiltak 3: Psykologisk behandlingstilbud til personer som utøver vold og deres familier.

Behandlingstilbudet gis av Alternativ til Vold. Alle kommunale virksomheter har ansvar for å gi informasjon om tilbudet til aktuelle innbyggere.

Ansvar: Alternativ til Vold (ATV)

Tiltak 4: Etablere faste møter mellom fylkeskommunal tannhelsetjeneste og barnevern.

Den offentlige tannhelsetjenesten har avtale om gjensidig forpliktene samarbeid

med barnevernet i tråd med Helsedirektoratets anbefalinger.

Ansvar: Tannhelsetjenesten i samarbeid med barnevernet

Tiltak 5: Ha vold i nære relasjoner som tema på fastlegedagen.

Kommunen arrangerer fagdag om aktuelle temaer, slik som vold i nære relasjoner. Fagdagen holdes to ganger i året for legene i

kommunen, inkludert de næringsdrivende fastlegene. Målet er bedre samhandling mellom kommunens virksomheter og fastlegene.

Ansvar: Virksomhet for samfunnshelse

Tiltak 6: Kommunens medarbeidere og samarbeidspartnere møtes fast i SLTnettverket.

Nettverket er delt i tre nivåer:

- Politiråd – kommunens øverste ledere og politiet
- Koordineringsnivå – virksomhetsledere i aktuelle virksomheter
- Utførernivå – medarbeidere som jobber direkte med barn og ungdom

Ansvar: SLT-koordinator

Tiltak 7: Samarbeidsforum om vold og overgrep hos mennesker med psykisk utviklingshemming eller andre funksjonsnedsettelse. Samarbeidsforum består av Statens barnehus Moss,

Akershus universitetssykehus
voksenhabilitering, Sykehuset Østfold
voksenhabilitering og kommuner
representert ved Nordre Follo kommune.
Forumet drøfter problemstillinger i
skjæringspunktet mellom barnehus, politi
og habilitering, og møtes fast tre ganger i
året.

Ansvar: Statens barnehus Moss

Tiltak 8: Krise- og innsesetsenteret i Follo inviterer til fagdag om vold.

Medarbeidere i kommunale
virksomheter inviteres til en fagdag i
året.

*Ansvar: Krise- og innsesetsenteret i Follo
(KISIF)*

Lowverk

Du finner aktuelt lowverk på nettsidene til [Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress](#).

Plikt til å avverge

Hvis du tror, eller vet at noen kan bli utsatt for vold eller overgrep, har du en lovpålagt plikt til å forsøke å avverge dette. Avvergingsplikten gjelder for alle til enhver tid, og opphever eventuell taushetsplikt. Du kan avverge ved å varsle politiet eller barnevernstjenesten. Er det akutt fare for liv og helse, skal du umiddelbart ringe politiet på 112.

<https://plikt.no/#avvergingsplikt>

Melde til barnevernet

Alle offentlig ansatte har opplysningsplikt til barnevernet hvis de tror at et barn blir utsatt for vold, overgrep eller annen omsorgssvikt. Det er viktig at også privatpersoner melder om slik bekymring. Du trenger ikke være sikker på at noe er galt. Når du har sagt ifra, er det barnevernets ansvar å vurdere hvordan meldingen skal følges opp.

<https://www.barnevernvakten.no/bekymringsmelding>

Du kan henvende deg her

- [Politiet i Follo](#)
- [Barnevernstjenesten i Nordre Follo](#)
- [Follo legevakt](#) telefon 116 117
- [Alarmtelefonen for barn](#) telefon 116 111
- [Krise- og incestsenteret i Follo \(KISIF\)](#). Kompetansesenter for vold og overgrep. Senteret gir også et midlertidig botilbud til kvinner, menn og barn utsatt for vold i nære relasjoner.
- [Overgrepsmottaket i Oslo](#) er et døgnåpent helsetilbud til personer av alle kjønn fra og med 14 år, som har vært utsatt for voldtekt, voldtektsforsøk eller andre seksuelle overgrep.
- [Alternativ til vold \(ATV\) Follo](#) ATV er et spesialisert behandlingstilbud til menn og kvinner som bruker vold i nære relasjoner, og deres familier.
- [Støttesenter for kriminalitetsutsatte](#) er lokalisert i Ski. Støttesenteret er en del av politiet og tilbyr veiledning og støtte til personer utsatt for integritetskrekkende kriminalitet.
- [Familievernkontoret i Follo](#) tilbyr rådgiving, veiledning, kurs og samtalegrupper.
- [Statens barnehus Moss](#) er et kompetansehus for barn og ungdom som møter rettsapparatet.
- [SLT koordinator i Nordre Follo](#) samordner kommunens rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak for målgruppen barn og unge. Kontaktledd mellom kommunen og politiet.
- [Reform ressursenter for menn](#) politisk uavhengig stiftelse som jobber for å fremme likestilling og med temaer knyttet til gutter og menns helse og rettigheter.
- [Kirkelig Ressursenter mot vold og seksuelle overgrep](#)
- [Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontroll](#)
- [Vern for eldre](#) kontaktttelefon for personer over 62 år som er utsatt for vold
- [VO-linjen](#) En hjelpelinje for deg som opplever vold eller overgrep i nære relasjoner
- [Dinutvei.no](#) nasjonal veiviser ved vold og overgrep

Førende dokumenter

Planverk og andre relevante dokumenter for Nordre Follo kommune

[Kommuneplan Nordre Follo kommune - samfunnsdel 2019 – 2030](#)

[Kvalitetsmelding oppvekst 2020 - 2023](#)

[Kvalitetsmelding helse og omsorg 2020 - 2023](#)

[Temaplan for psykisk helse og rus 2020 - 2023](#)

[Temaplan for helse og omsorg](#)

[Trygt lokalsamfunn - sertifisering Nordre Follo kommune](#)

Mangfoldsplan for Nordre Follo kommune – under utarbeidelse

Lenker til nasjonale ressurser

[Frihet fra Vold - Regjeringens handlingsplan for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner 2021-2024](#)

[Veileder for helse- og omsorgstjenesten arbeid med vold i nære relasjoner](#)